

PARALLELLE HVELV

Ålesund

MOSENG POULSEN ARKITEKTUR

Tekst: moseng poulsen arkitektur as

Foto: Jonas Adolfsen

Adresse:	Volsdalsbakken 31, 6007 Ålesund
Byggherre:	privat
Arkitekt:	Moseng Poulsen Arkitektur as
RIB:	Siv.ing. Finn-Erik Nilsen, Norconsult (dimensjonering og armering betong)
Entreprenører:	SL Bygg AS Murmester Torgeir Erdal AS Harang & Håndlykken AS, Norsk Massivtre AS
Leverandører:	tegl: Wienerberger mørtel: BMC betong: Dyrøy betong
Ferdigstilt:	2022
Areal:	117 m ² bolig + 98 m ² annekse BRA

Konstruksjon:	Bolig: Bærende murvegger, tegltype Wienerberger W131 murt med rød BMC-mørtel (farge Terra 700). Plassstøpt, slipt betonggulv. Tak i krum massivtrekonstruksjon. Annekse: Plateforskalte bærevegger i plassstøpt betong, støvbundet. Stålglatt, plassstøpt betonggulv. Tretak.
---------------	---

Vi ble kontaktet av et ektepar som hadde kjøpt en bynær tomt i Ålesund. De var tredjegangsbbygggherrer, huset de hadde bygget da barna var små var for stort for to, lå litt for langt unna byen og var med sine tre etasjer blitt upraktisk. De ville nå bygge et hus som kunne vare inn i og gjennom alderdommen: alt på ett plan, nedskalerte arealer, men med plass til mer fritid og hobbyer. Det skulle også være lett å vedlikeholde.

Ekteparet ønsket seg et hus på rundt 100 kvadratmeter med god plass til et sosialt liv, men med kun ett soverom og bad, og et kombinert lese- og arbeidsrom. Gjester og hobbyer skulle få plass i et annekse, med rom for lidenskaper som keramikk, snekring og mekking på motorsykler.

Ønsket om et én-etasje hus på den bratte tomten ga føringer både for utstrekning og plassering. Tomten ligger mellom Framvegen i bakkant og Volsdalsbakken i forkant, med en høydeforskjell på ni meter. Terrenget heller mot syd og har en fantastisk utsikt mot Borgundfjorden og fjellene bak.

Et flatere parti midt på tomten inneholdt et laftehus som ble demontert, gitt bort og remontert på en annen tomt. Dette flate partiet innbød til et skjermet uterom i le for vinden, omkranset av den nye boligen og annekset.

mopo

moseng poulsen arkitektur as ble etablert av sivilarkitektene Siri Moseng og Kaja Bergliot Poulsen i 2007 og består i dag av fire arkitekter.

Kontorets aktiviteter spenner i skala og omfatter planlegging av offentlig vei, regulering, landskap, gjenbruk av eldre bebyggelse, nye eneboliger og tilbygg.

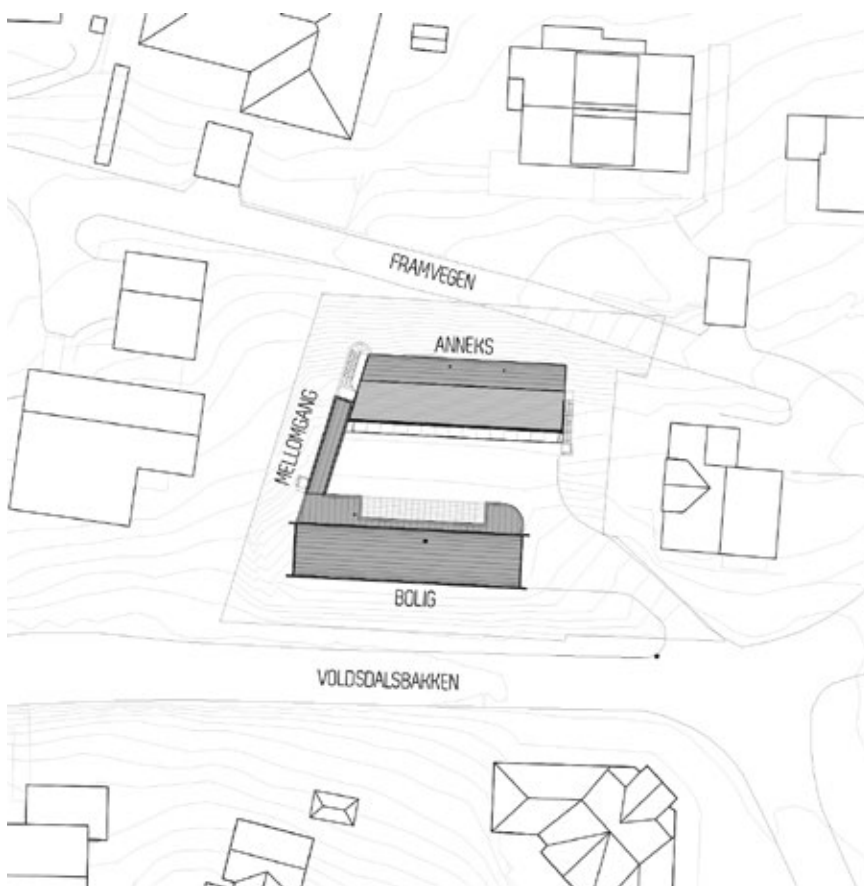
I løpet av de siste årene har vi i økende grad blitt involvert i arkitekturoppgaver knyttet til endringer av eksisterende bygninger.

www.mopo.no

Sett fra sydøst, fra adkomsten

De to bygningene følger terrenget. Boligen er plassert på fremre del av tomte der terrenget flater ut, mens annekset ligger inn i det bratte terrenget bakenfor. De er forbundet med en klimatisert gang, slik at man kan gå tørrskodd mellom dem. Høydeforskjellen på en halv meter er løst ved at gangen har skrånende gulv, tilrettelagt for rask gange og med tiden kanskje rullator. De to langsgående, smale volumene understreker den skrånende topografien og tilrettelegger for uhindret bevegelse både internt i hvert hus, men også mellom husene.

Arkitektonisk intensjon – program og funksjonalitet

Programmet – en liten bolig for to – virket ved første øyekast enkelt. Men med annekset som tilleggsfunksjon og kravet om trinnfri flyt i det bratte terrenget, ble situasjonen mer sammensatt. Tomtens geometri var flervinklet, og for å få størst mulig nytte av den flate delen måtte bygningene plasseres ut mot tomtegrensen.

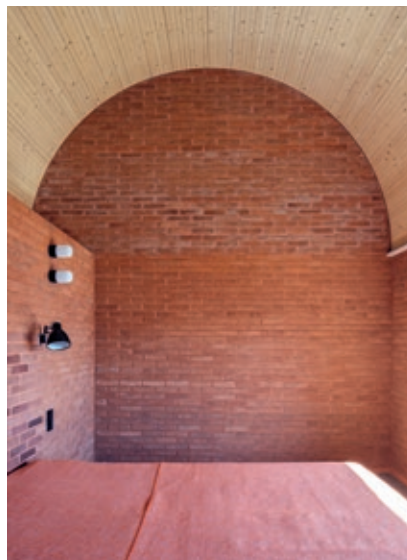

Fra boligens storstue: Et luftig, åpent rom med lange siktlinjer mot fjellene til én side, og nærkontakten til uterommet på innsiden

Med intensjonen om at et felles uterom skulle knytte bolig og annekset sammen, ble de to volumene lagt parallelt, men forskjøvet i forhold til hverandre. På den ene siden av uterommet ligger boligen med sin frittstående bygningskropp. På den andre siden ligger annekset som en rygg mot terrenget. Med dette som utgangspunkt ble det naturlig å utvikle hver bygning ut fra sine egne premisser, men samtidig finne arkitektoniske fellesnevner som kunne knytte dem sammen. Boligen fikk bærende skallmur i tegl, mens annekset ble plasstøpt som en forstøtning mot terrenget. Gitt premisset om at konstruksjon er bygningens DNA, ga dette to bygninger med ulik logikk, men som møtes i felles geometri og et felles detaljeringsnivå.

Boligen i tegl

Vi ville lage en storstue, et luftig, åpent rom med lange siktlinjer mot de flotte fjellene til én side, og nærkontakten til uterommet på innsiden. I hver sin ende ligger de mer lukkede funksjonene: entré

Veggene i rød tegl er murt med rød mørtel og gir rommene en ensartet, varm karakter

og kontor mot øst, soverom og bad mot vest.

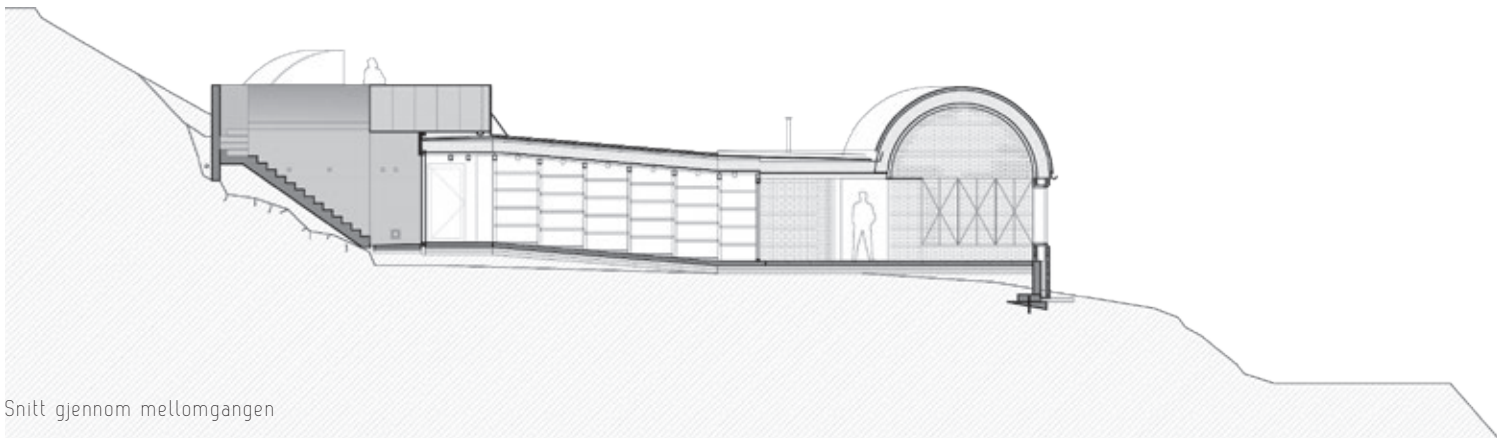
Skallmuren i rød tegl, murt med rød mørtel, gir en ensartet og varm karakter til rommene. De mindre rommene

fremstår mørkere, i kontrast til det lyse oppholdsrommet. Retningsendringer og kolliderende hjørner er løst med kurvet geometri, hvor teglen som liten byggesten kommer til sin rett.

Teglveggene bærer en krum massivtrekonstruksjon (skallhvelv), fra yttervegg til yttervegg, via to bærende delevegger. På det lengste spenner skallet tolv meter. Massivtreelementene er prefabrikkert, satt sammen av standard trevirke som er høvlet ned til kiler og satt sammen i segmenter. Inn mot uterommet avsluttes skallhvelvet i en tradisjonell stolpe-/dragerkonstruksjon i tre, med kryssfinerhimling fargesatt med pigmentert olje, fra dyp rød til lyseste rosa, som en hilsen til teglens røde sjatteringer.

Et plasstøpt, slipt betonggulv knytter alle rom terskelfritt sammen. I hovedrommet fortsetter gulvet opp som en langsgående sittebenk mot utsikten. Det eneste frittstående element i rommet er en kjøkkenøy i betong, tilpasset den etterlengtede bakerovnen.

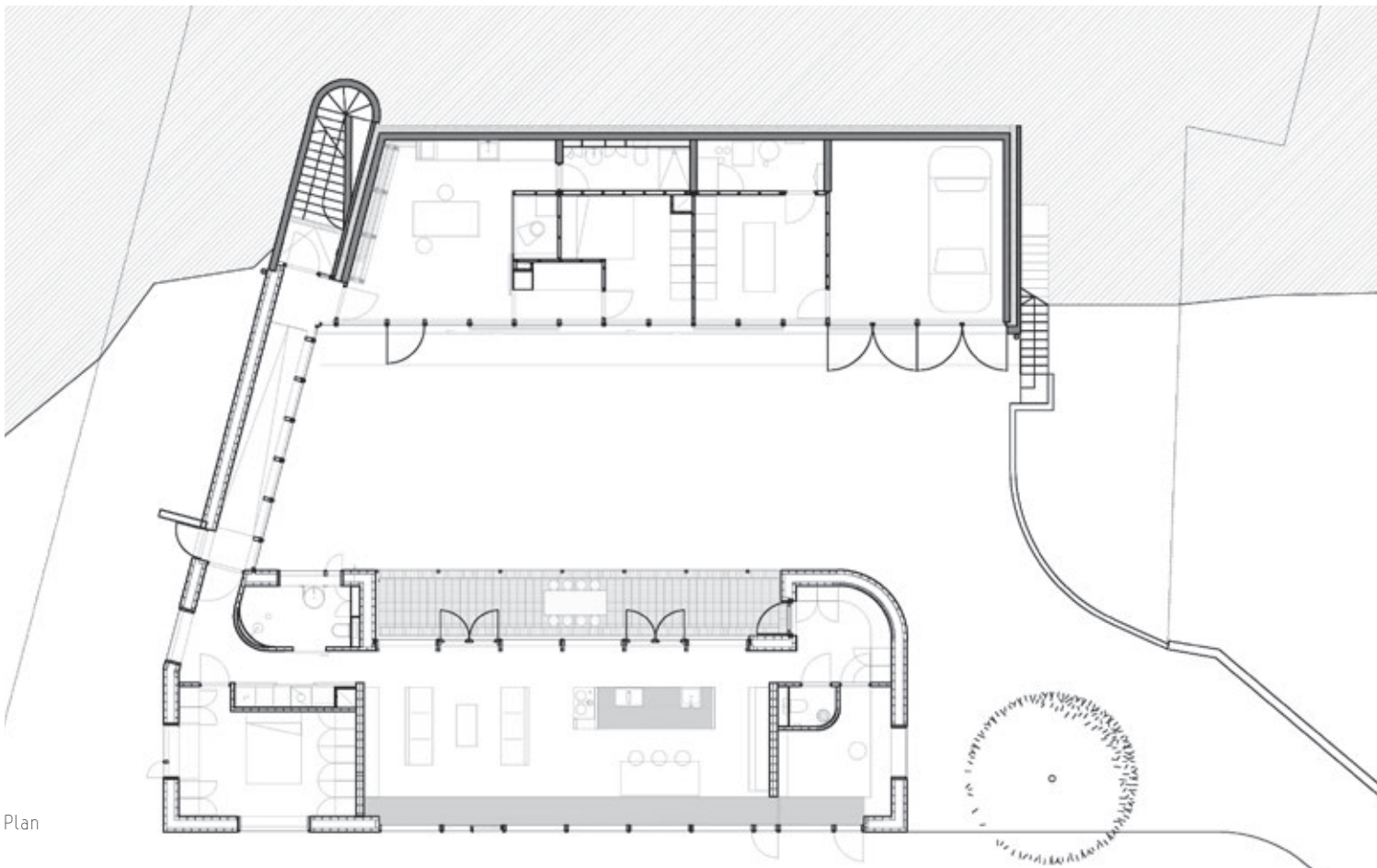
Detaljer i svartstål og plassbygde møbler i ask følger opp den eksponerte materialkarakteren til tegl, betong og tre.

Snitt gjennom mellomgangen

Snitt gjennom oppholdsrom, uterom og keramikkverksted. Takterrassen i annekset har utsikt over boligen mot fjord og fjell

Plan

Fra annekset: Bad med overlys fra takterrassen

Gangen ut til takterrassen

Annekset møter uterommet med en baldakin i galvanisert stål

Annekset i betong

På andre siden av uterommet, i annekset støpt i betong, ligger rommene på rekke og rad. Keramikkverksted, snekkerverksted og garasje for bil og motorsykkel. Integret i keramikkverkstedet er et lite soverom, bad og kjøkken for gjester. Verkstedene er forbundet med hverandre, men har også egne utganger til uterommet. Inn mot terrenget er et hvelv med overlys, det løper gjennom alle rom og gir dagslys til de mørkeste sonene. Taket for øvrig er flatt, og muliggjør en takterrasse med utsikt over boligen mot fjord og fjell.

En plasstøpt, plateforskalt bakvegg danner forstøtning mot terrenget. Fire vegger i 90-graders vinkel stiver av

bakveggen og er oppleggspunkt for skallet i massivtre. De danner også skillet mellom de ulike rommene i bakkant. Kvartskallet i massivtre er prefabrikkert etter samme prinsipp som skallhvelvet i boligen. Taket for øvrig er synlig bjelkelag med avstivende kryssfinerplater over. For å redusere høyden på bjelkelaget er bjelkene stedvis hengt opp i massivtreskallet.

Annekset har stålglattet, plasstøpt gulv. Betongveggene er kun støvbundet. Verkstedfunksjonen gir aksept for grovere flater, rommene skal speile det livet som foregår der: bearbeiding av leire og tre samt oljing av motorsykler.

Verkstedene har grovere flater, rommene skal speile det som foregår der: bearbeiding av leire og tre samt oljing av motorsykler

Mellomgangen forbinder bolig og annekts

Gangen i mellom – i tegl og betong

Skjult bak et buet hjørne i boligen, kan man gå ut i gangen som forbinder boligen med annekset. Inn mot uterommet åpner gangen seg, med en regulær stolpekonstruksjon foran den kontinuerlige glassveggen. Mellom stolpene er det bygget hyller til lagring og utstilling av keramikkproduksjonen.

På motstående side er veggen tett mot terrenget. Det er plassert betong der hvor veggen danner forstøtning og teglvegg over, i sprang som følger gulvets skrånende flate opp til annekset. Fra gangen kan man gå ut i trappen som leder opp til takterrassen.

Ute

Drømmen var et beskyttet uterom i le for vind. Det svakt skrånende utegulvet er belagt med grus og plantet med lønnetrær. I randsone mot boligen møter grusen et dekke av marktegl under en pergola. Annekset møter uterommet med en langsgående baldakin i galvanisert stål som beskytter inngangsdørene under.

De tre sidene – bolig, annekset og mellomgang – danner et intimt uterom som knytter bygningene sammen. Både som adkomst, snarvei og rekreasjon er uterommet det sentrale stedet som rommene henvender seg mot. Herfra ser man også den mektige Sunnmørsnaturen gjennom boligens åpne hvelvrom.